

Петрук Оксана Миколаївна —

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу навчання мов національних меншин та зарубіжної літератури Інституту педагогіки НАПН України.

Коло наукових інтересів: методика навчання української мови як державної в закладах загальної середньої освіти з викладанням мовами національних меншин, компетентнісний підхід в освіті, підручникотворення. Автор понад 60 одноосібних та у співавторстві публікацій, серед яких програми, підручники, навчальні посібники, статті у фахових виданнях тощо.

e-mail: k.ordinat@ukr.net

СУЧАСНИЙ ПІДРУЧНИК ДЛЯ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ТА НАВЧАННЯ ГРАМОТИ МОВОЮ ІВРИТ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

(рецензія на підручник для 2 класу «Мова іврит» (буквар), автор Н. В. Бакуліна)

Підручник призначено для розвитку мовлення та навчання грамоти мовою іврит у 2 класі загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою. У ньому передбачено підготовчий період, для якого відведено сторінки 3 – 35. На сторінках 3 – 11 подано предметні та сюжетні малюнки для повторення усно-мовленнєвого матеріалу, засвоєного під час усного курсу в 1 класі. Теми дібрано з урахуванням сфер і тематики, визначеної у програмі (особистісної, публічної та освітньої) та розширюють уявлення школярів про навколишній світ.

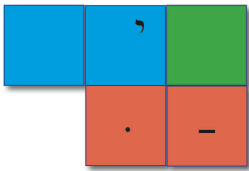

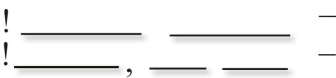
У добукварний період передбачено формування уявлень про мовні одиниці різних рівнів (речення, слова, склад, звук). Із цією метою, вже на перших сторінках букваря, подано моделі речень, складові та звукові моделі слів.

Сторінки 12–35 присвячено ознайомленню з діакритичними знаками (оголосками) на позначення голосних звуків (А, Е, О, І, У). Матеріал побудовано таким чином, щоб здійснювати роботу від звука до букви: за малюнками називати слово, вимовляти ланцюжок звуків чи окремі звуки слова (спираючись на певну звукову модель), виділяти серед них той, який є предметом розгляду, запам'ятати діакритичний знак (оголоску), що позначає

цей звук. Важливо, що серед діакритичних знаків, поданих у цій частині підручника, є варіанти написання того чи іншого звука, що дає можливість пропонувати далі для читання склади з твердими та м'якими приголосними, з дифтонгами, формувати уявлення про складовий принцип письма.

Умовні позначення

		уважно послухай і поміркуй
приголосний звук		послухай аудіозапис
		подумай і дай відповідь
голосний звук		назви, розкажи
		вивчи напам'ять
означення м'якості приголосного звука		поговоримо у парах
		прочитай
схема слова (наприклад, הַבַּיִת)		читаємо у парах
		напиши
речення складається з двох слів		пограймося
		
репліки діалогу		

На сторінках 36–119 розміщено матеріал для освоєння школярами всіх букв івритського алфавіту на позначення приголосних звуків, формування вміння читати. Матеріал розташований на розворотах підручника. На кожному з них малюнки, працюючи за якими, учні спочатку слухають, виділяють певний звук, вимовляють слова (окремо, у складі словосполучень і речень), а потім вчать їх читати. Для формування навички читання запропоновано складові таблиці, групи слів, невеликі тексти; дібрано цікавий матеріал (дидактичні ігри, завдання з логічним навантаженням, загадки, прислів'я, вірші, аудіо матеріал) для групової та парної роботи, для самостійної роботи тощо).

Заключна частина підручника (с. 120 - 143) містить цікаві тексти для читання, слухання та обговорення, серед яких представлено твори відомих дитячих єврейських поетів та письменників.

Позитивною рисою рукопису підручника є вдало розроблена послідовність введення букв, яка дає змогу запропонувати учням для читання окремі слова та речення вже в букварний період. Такий порядок також вдало співвідноситься із каліграфічним принципом, що допомагає одночасно запроваджувати навчання письма від найпростіших елементів до свідомого написання слів, словосполучень, речень у букварному періоді та невеликих зв'язних висловлювань у після букварний період.

У підручнику також розроблено матеріал для засвоєння таких особливостей, як відмінне написання деяких букв в залежності від їх місця у слові (на початку, в середині та в кінці), різне графічне позначення деяких однакових звуків мови іврит.

Матеріал підручника сприяє формуванню й розвитку мовленнєвої, мовної, соціокультурної та діяльнісної компетентності. Крім цього у підручнику дібрано навчальний матеріал для формування культурологічної компетентності, а також матеріал для проведення фізкультхвилинок, який сприятиме розвитку здоров'язбережувальної компетентності школярів.

У цілому, матеріал підручника відповідає новим Державним стандартам початкової загальної освіти, програмі з мови іврит для 1-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою та успішно може використовуватися для навчання мови іврит у 2 класі.

אלף – בית					בִּיקוּד			
הערך המספרי של האות	האות בכתב	האות בדפוס	שם האות	הגה	знаки на позначення голосних звуків (оголоски)			
цифрове значення літери	рукописна літера	друкована літера	назва літери	звук	הבִּיקוּד בכתב	הבִּיקוּד בדפוס	שם הניקוד	הגה
					рукописна оголоска	друкована оголоска	назва оголоски	звук
1	א	א	אלף	[ʔ]				
2	ב	ב	בית	[b]	◌ְ	◌ֹ	קמץ	[a]
3	ג	ג	גמל	[g]	◌ֻ	◌ֵ	פתח	
4	ד	ד	דלת	[d]	◌ִ	◌ֶ	חטף פתח	
5	ה	ה	הא	[h]	◌ֵ	◌ֹ	צירה	[e]
6	ו	ו	ויו	[v] [o]	◌ֶ	◌ֵ	סגול	
7	ז	ז	זיון	[z]	◌ִ	◌ֶ	שוא	
8	ח	ח	חית	[x]	◌ֵ	◌ֹ	חטף סגול	[o]
9	ט	ט	טית	[t]	◌ֶ	◌ֵ	חולם קלא	
10	י	י	יוד	[j]	/	ו	חולם חסר	
20	כ	כ	כף	[k]	◌ִ	◌ֶ	חטף קמץ	[i]
	כ	כ	כף	[x]	◌ֵ	◌ֹ	חיריק קלא	
	ך	ך	כף סופית		◌ֶ	◌ֵ	חיריק	
30	ל	ל	למד	[l]	◌ֵ	◌ֹ	שורוק	[y]
40	מ	מ	מם	[m]	/	ו	קבוץ	
50	נ	נ	נון	[n]	◌ִ	◌ֶ		
	ן	ן	נון סופית		◌ֵ	◌ֹ		
60	ס	ס	סמך	[s]	◌ֶ	◌ֵ		
70	ע	ע	עיון	[ʔ]	◌ֵ	◌ֹ		
					◌ֶ	◌ֵ		
80	פ	פ	פא	[p]	/	י		
	פ	פ	פא	[f]	◌ֶ	◌ֵ		
	ף	ף	פא סופית		◌ֵ	◌ֹ		
90	צ	צ	צדי	[tʃ]	◌ֶ	◌ֵ		
	ץ	ץ	צדי סופית		◌ֵ	◌ֹ		
100	ק	ק	קוף	[k]				
200	ר	ר	רש	[r]				
300	ש	ש	שין	[ʃ]				
	ש	ש	שין	[ç]				
400	ת	ת	תיי	[t]	◌ֵ	◌ֹ		